

BILDANDET AV NATURRESERVATET TROLLMOSSESKOGEN I RÄTTVIKS KOMMUN

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen skötselplanen för reservatets långsiktiga skötsel, bilaga 3. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

SYFTE

Syftet med naturreservatet Trollmosseskogen är att bevara de värdefulla livsmiljöerna våtmarker och västlig taiga med tallskog, barrblandskog med dess typiska arter i gynnsamt bevarandetillstånd. Strukturer som död ved och gamla grova träd samt brända träd ska förekomma i gynnsam omfattning. Den skyddsvärda arten raggbock, ska ha gynnsamt tillstånd och slät tallkappuchongbagge ska ha förutsättningar att etablera sig och uppnå gynnsamt tillstånd inom området.

Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i området och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter i naturliga bestånd.

Syftet ska nås genom att:

- Skogen undantas från skogsbruksåtgärder och annan verksamhet som kan förändra eller skada de livsmiljöer och populationer av arter som är karaktäristiska för naturskog.
- Riktade naturvårdsbränningar ska utföras i delar av området
- Besökande ska på plats finna information om området och dess skötsel.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Inskränkningar med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är inom naturreservatet förbjudet att :

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark och vatten
2. gödsla eller använda bekämpningsmedel
3. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, radiomast eller annan anläggning
4. avverka och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag gäller för uttransport av fälld älg med fordon som inte ger mark- eller vegetationsskador.
6. jaga annat än älg, hare, rådjur, och mink
7. uppföra permanenta jaktpass samt röja för sikt- eller skjutgator. Jaktgränser, stigar till jaktpass e dyl. får ej markeras permanent.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

1. sprida kalk i vatten eller på land.

B Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken att tåla visst intrång inom reservatet såsom

1. utmärkning av reservatet, utmärkning och underhåll av vandringsleder och uppsättning av informationstavlor
2. skötsel enligt till beslutet hörande skötselplan

C Föreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet

Det är inom naturreservatet förbjudet att:

1. skada växande eller döda träd och buskar, gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar
2. framföra motordrivet fordon i terräng

Föreskrifter under A och C ovan utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose syftet med reservatet. Föreskrifterna utgör heller inget hinder mot åtgärder som krävs för normalt underhåll av vägar.

Föreskriften under punkten C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten

SKÄL FÖR BESLUTET

Värden för biologisk mångfald

Trollmosseskogens utpräglad brandpåverkade skog har få motsvarigheter i länet. Återkommande bränder har skapat en ljus och luckig skog, där trädens ålder, diameter och höjd är varierad och där inslaget av död ved är stort i förhållande till skogen omkring. Påfallande många träd har överlevt flera bränder. Tydliga brandspår i både levande och döda tallar visar områdets omfattande brandhistorik. Tallar med fem brandljud är inte ovanliga. Den senaste branden svepte över området 1888. Återkommande bränder är en förutsättning för många arters överlevnad både direkt genom beroende av bränd ved och indirekt genom att branden skapar strukturer såsom död ved på lång och kort sikt. Trollmosseskogen spelar en central roll i bevarandet av brandberoende arter. Området har goda förutsättningar för att upprätthålla artstocken av brandberoende arter. Dels för att området ligger i en trakt där hyggesbränning varit en del av skogsbruket, det har alltså alltid funnits bränd ved i trakten, dels för att området ligger i närheten av naturreservatet Gåsberget med samma brandhistorik och där naturvårdsbränning utfördes 2001. Dessutom är området så avgränsat att det ger möjlighet att genomföra naturvårdsbränningar i flera delområden.

Internationell klassning

Trollmosseskogen är förtecknat enligt 7 Kap 27 § miljöbalken (Natura 2000) och bör beredas skydd som särskilt bevarandeområde. Området hyser habitatet 9010 - Västlig taiga, 3160 – och dystrofa sjöar och småvatten samt 7140 öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn. Ett område som tagits upp i förteckningen skall prioriteras i det fortsatta skyddsarbetet enligt 7 Kap 27 § miljöbalken.

Skyddsform

Trollmosseskogens naturvärden är i huvudsak kopplade till skog som inte påverkats av sentida skogsbruk. För att bibehålla och förstärka dessa värden krävs dels att området undantas från normalt skogsbruk dels att naturvårdsbränningar utförs i delar av området. Områdets storlek och övriga nämnda förhållanden gör att bildande av naturreservat är den lämpligaste åtgärden för att långsiktigt bevara naturvärdena i området.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Det är ett angeläget allmänt intresse att skogsområdet bevaras. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna motsvarar behovet av skydd för att syftet skall uppnås.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Skyddet av Trollmosseskogen bidrar till att uppfylla det av riksdagen beslutade miljökvalitetsmålen levande skogar.

Motiv till föreskrifter

I punkterna A1; A3; A5; A6; C1 förbjuds sådana aktiviteter som kan störa den naturliga utvecklingen hos vegetationstyper och naturskogens växter och djur.

I punkt A2 och A4 förbjuds alla former av avverkningar och skogsskötselåtgärder, vilket är en förutsättning för att områdets värden ska bibehållas. Denna föreskrift innebär att bestämmelserna i skogsvårdslagen och skogsvårdsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Förbud mot motorfordon enligt punkt A5 omfattar inte uttransport av älg med fordon som inte ger mark- eller vegetationsskador. A6 och C2 är även beslutade för att upplevelsen av tystnad i reservatet inte ska gå förlorad.

Punkten A6 är resultatet av ett ställningstagande att jakt inom skogsreservat med syfte att skydda biotoper endast kan tillåtas på arter som i landskapet som helhet är vanligt förekommande. När det gäller skogshöns är dessa arter generellt mer lokalt bundna och utgör viktiga delar av ekosystemet, varför skydd av dessa arter är motiverat för att uppnå syftet med skogsreservatet. Trollmosseskogens storlek gör att området bör kunna upprätthålla naturliga bestånd av skogshöns. Således ska jakt inte tillåtas på dessa arter – inte heller på vissa arter vars betydelse för jaktutövningen är marginell.

A7 är beslutad för att upplevelsen av orördhet i reservatet inte ska gå förlorad.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Skogsområdet har uppmärksammat tack vare naturskogskvalitéerna och den stora andelen brandpåverkade träd. Området upptäcktes i samband med en nyckelbiotopinventering. Det uppstod oenighet mellan inventerare och skogsbolag huruvida området som helhet kunde klassas som nyckelbiotop, vilket ledde till en ny inventering.

Efter denna fastslogs att området som helhet inte kunde klassas som nyckelbiotop eftersom endast 49 % av arealen uppnådde skogsvårdsstyrelsens definition på nyckelbiotop och det krävdes minst 50 % för att klassa hela området som nyckelbiotop. Därmed var det klart att området skulle fragmenteras om inte området skyddades på annat sätt. Länsstyrelsen fick kännedom om området och fastställde efter fältbesök att Trollmosseskogen har så höga naturvärden att det bör ges ett långsiktigt skydd. Läget i länet och i förhållande till andra liknande områden, områdets avgränsning samt fynd av brandberoende arter gör att området skulle passa i ett bränningsprojekt som Länsstyrelsen Dalarna ville genomföra tillsammans med Länsstyrelserna i Gävleborg, Västernorrland och Västerbotten. Det gemensamma bränningsprojektet gick av olika skäl inte att genomföra, men delprojektet Trollmosseskogen ska ändå genomföras.

Länsstyrelsen kom således överens med dåvarande markägaren Korsnäs AB om naturreservatsbildning. Efter värderingen fick området en ny markägare, Sveaskog, som Länsstyrelsen senare fullföljde förhandlingarna med. Hela reservatsområdet köptes in av staten 2003. Överenskommelsen innefattar även visst virkesuttag som Sveaskog ska utföra åt Länsstyrelsen inom ramen för bränningsprojektet.

ÖVRIGT

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i enlighet med 27 § förordningen om områdesskydd mm enligt miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, formulär 6.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Ingrid Dahlberg. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Gunilla Garbergs, miljövårdsdirektör Stig-Åke Svenson, biträdande länsantikvarie Tommy Nyberg, planarkitekt Hanna Kaplan, och miljöhandläggare Susanne Lundin, den sistnämnde föredragande

Ingrid Dahlberg

Susanne Lundin

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Beskrivning
5. Registeruppgifter
6. Hur man överklagar, formulär 6